

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติจริงและการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขตามการรับรู้ของครูอนามัยโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงและการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขตามการรับรู้ของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่บรรจุในตำแหน่งหน้าที่ครูอนามัยโรงเรียน หรือครูที่ไม่ได้บรรจุในตำแหน่งนี้ แต่ทำหน้าที่ครูอนามัยโรงเรียน และเป็นที่ปรึกษารับผิดชอบโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศที่จัดดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน ในระหว่างปี พุทธศักราช 2530-2532 ใน 73 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 400 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน โดยเลือกเฉพาะหัวหน้าครูอนามัยโรงเรียน รวมเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูอนามัยโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมคำ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติจริง และการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขตามการรับรู้ของครูอนามัยโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของครุอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้นำเยาวชน
สาธารณสุขในการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ
ผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน จากหนังสือ คู่มือ เอกสารที่ใช้ในการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน
สาธารณสุขในโรงเรียน

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย
อันเป็นลักษณะคล้ายกับการปฏิบัติงานของผู้นำเยาวชนสาธารณสุข จากหนังสือ คู่มือ เอกสาร และ
งานวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการสร้าง โดย
แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครุอนามัยโรงเรียน จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน
เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา วิชาเอกทางการศึกษา ประสบการณ์เป็นที่ปรึกษารับผิดชอบโครงการ
ผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน และคำชี้แจงในการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชน
สาธารณสุขในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติจริง และการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้นำเยาวชนสาธารณสุข
ตามการรับรู้ของครุอนามัยโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุข
ในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า มีจำนวนข้อทั้งหมด 56 ข้อ ประกอบด้วย

การปฏิบัติงานในโรงเรียน 7 ด้าน ได้แก่ การค้นหานักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพ
กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต การเผยแพร่
ความรู้ทางด้านสุขภาพแก่กลุ่มวัยเรียน ช่วยเหลือครุอนามัยโรงเรียนในการรักษาพยาบาลเบื้องต้น
ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขขณะมาให้บริการที่โรงเรียน เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับ
ปัญหาทางสุขภาพกายและจิต

การปฏิบัติงานนอกโรงเรียน แบ่งเป็น

การปฏิบัติงานต่อครอบครัว 2 ด้าน ได้แก่ ให้ความรู้แก่สมาชิกในครอบครัว
เกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อมในบ้าน การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

การปฏิบัติงานต่อชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ บกข่าวกារเจ็บป่วย การคลอด การตาย ของสมาชิกในครอบครัว หรือของเพื่อนบ้านให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แจ่งข่าวการมาให้บริการ สาธารณสุขของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแก่สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้าน ร่วมมือตรงค์ความ สะอาด ความสวยงาม ความเป็นระเบียบในชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้นำ เยาวชนสาธารณสุขในการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน เป็นแบบ ปลายเปิด (Open ended) จำนวน 1 ข้อ

4. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจทาน แก้ไข พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางด้าน สาธารณสุข สุขศึกษา และด้านการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน ตรวจทาน ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูอนามัยโรงเรียนที่จัดดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอน 2 โดยใช้วิธีหาลัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

8. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อออกหนังสือถึงหัวหน้าสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนในสังกัด กรมสามัญศึกษา ที่มีการจัดดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน ในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูอนามัยโรงเรียนที่รับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 400 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมารวมทั้งสิ้น 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.25 โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเหล่านี้ ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2533 ถึงวันที่ 13 มีนาคม 2533

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอกซ์ (SPSS[®]) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงและการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขตามการรับรู้ของครูอนามัยโรงเรียน โดยกำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติได้มากที่สุด	เท่ากับ	4 คะแนน
ปฏิบัติได้มาก	เท่ากับ	3 คะแนน
ปฏิบัติได้น้อย	เท่ากับ	2 คะแนน
ปฏิบัติได้น้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย	เท่ากับ	1 คะแนน

 และแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิตตามเกณฑ์ ในระดับต่าง ๆ ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	ระดับของการปฏิบัติได้มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับของการปฏิบัติได้มาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับของการปฏิบัติได้น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับของการปฏิบัติได้น้อยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติเลย

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติจริงและการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้นำเยาวชนสาธารณสุข ตามการรับรู้ของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขใน โรงเรียนโดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูอนามัยโรงเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้นำ เยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีรวบรวมแล้ว นำเสนอในรูปความเรียงประกอบ การอภิปราย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณด้วยค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอกซ์ (SPSS[®]) ของสถาบัน บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย